

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610 - 12270333
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

16 Nisan 2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından Bakanlığımıza yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önermeleri incelenmiş olup, söz konusu önermelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

-Liste ve Ekleri (1 Takım)

ADANA MİLLETVEKİLİ
SAYIN SADULLAH KISACIK'IN
TBMM 7/22478 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLAR

7/22478
GK 96

SORULAR

Son yıllarda küresel ısınmanın artmasıyla meydana gelen iklim değişiklikleri sonucunda; tarım, endüstri ve ekosistemlerin sürdürülebilirliği açısından insan hayatının vazgeçilmezi olan su kaynakları azalmaktadır. Dünya genelinde olduğu gibi ülkemizde de yaşanan kuraklıklar sebebiyle içme suyu ve tarımsal sulamada yaşanan sorunlar yüzünden insan ve hayvan sağlığı ile tarımsal üretimimizin ciddi tehditlerle karşı karşıya kaldığını görmekteyiz. Su yönetimi, su kaynaklarının planlı bir şekilde korunması, geliştirilmesi, dağıtılması ve kullanılması gibi önlemlerin uygulamaya geçirildiği bir dönemde ülkemizin önemli su kaynaklarından akarsularımız su kirliliği ile gündeme gelmektedir. Çukurova'ya hayat veren iki nehirden birisi olan Ceyhan Nehri de son günlerde su kirliliği ile gündeme gelen önemli su kaynaklarımızdandır. Nehrin suyunun renginin siyaha dönmesi, yoğun köpüklenme ve kötü koku eşliğinde toplu balık ölümleri meydana gelmiştir. Bu durum, nehir suyunun tarımsal sulamada kullanılması ve bölgedeki narenciye bahçelerinin bu suyla sulanması nedeniyle halk sağlığı ve ekosistem açısından ciddi tehditler oluşturmaktadır.

Bu bağlamda:

- 1- Ceyhan Nehri'nde gözlemlenen kirliliğin ve balık ölümlerinin nedenleri nelerdir?
- 2- Nehir suyunun tarımsal sulamada kullanılması sonucu, yetiştirilen ürünlerde insan sağlığını tehdit edebilecek düzeyde kirlilik tespit edilmiş midir?
- 3- Nehirdeki kirliliğin önlenmesine yönelik hangi tedbirler alınmaktadır?
- 4- Doğrudan bakanlığınıza veya bakanlığınızdan sorumlu il ve ilçe müdürlüklerinize Ceyhan Nehri'nde yaşanan su kirliliği ve balık ölümleri hakkında daha önce şikayetler gelmiş midir? Gelmişse şikayetler üzerine nehirde yapılan inceleme ve analizlerin sonuçları nedir? Sonuçlar kamuoyu ile şeffaf bir şekilde paylaşılmış mıdır?
- 5- Bölgedeki sanayi tesislerinin nehre atık deşarjı konusunda denetimleri ne sıklıkla yapılmaktadır? Nehrin kirlenmesine sebebiyet verdiği anlaşılan sanayi tesislerine ne tür yaptırımlar uygulanmıştır?
- 6- Nehir suyunun kalitesinin iyileştirilmesi ve ekosistemin korunması için Bakanlığınızın kısa ve uzun vadeli planları nelerdir?
- 7- Bölge halkının sağlığını korumak amacıyla nehir suyunun kullanımı konusunda bilgilendirme çalışmaları yapılmakta mıdır?

CEVAPLAR

Ceyhan Nehri'nde balık ölümleri olduğu ihbarı üzerine; Adana Valiliği (Çevre ,Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü) teknik personeline bahse konu şikayete istinaden 26.01.2025 tarihinde Adana Organize Sanayi Bölgesi hattı istikametinde Ceyhan Nehri güzergahı boyunca gerçekleştirilen denetimde; toplu balık ölümü olmadığı tespit edilmiştir.

Az miktarda da olsa Ceyhan Nehri'nde gerçekleşen balık ölümlerine sebebiyet verebilecek kirliliği tespit edebilmek için öncelikle Adana Valiliği (Çevre ,Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü) teknik personelinin yaptığı inceleme kapsamında; Ceyhan Nehri'ne atıksu

deşarjı bulunan Adana Organize Sanayi Bölgesi Atıksu Arıtma Tesisi'nden, arıtma tesisi personeli tarafından Atıksu Arıtma Tesisi çıkışından 1 adet atıksu numunesi alınmış olup, deşarj parametrelerinin normal olduğu, suyun renginin bulanık olmadığı gözlemlenmiştir.

Adana İl Müdürlüğümüz teknik personelleri tarafından Adana Organize Sanayi Bölgesi Atıksu Arıtma Tesisi'nin Sürekli Atıksu İzleme Sistemi (SAİS) kabininden alınan son 1 haftalık verilerin değerlerinde aşım olmadığı tespit edilmiştir. Bölgede Ceyhan Nehri'ne kaçak atıksu deşarjlarını tespit edebilmek amacıyla 26.01.2025-31.01.2025 tarihleri arasında Adana Hacı Sabancı Organize Sanayi Bölgesi içerisinde geçip Ceyhan Nehri'ne deşarj olan tüm yağmur suyu kanalları takibe alınmıştır. Söz konusu inceleme neticesinde belirli yağmur suyu kanallarının bulanık aktığı, Adana Organize Sanayi Bölgesi (OSB) içerisinde yer alan işletmelerden yağmur suyu kanalına atıksu deşarjının olduğu gözlemlenmiştir.

Konu ile ilgili olarak Adana Hacı Sabancı Organize Sanayi Bölgesi (AHSOSB) Bölge Müdürlüğü'ne gerekli denetimlerin yapılması için Adana İl Müdürlüğümüz tarafından resmi yazı yazılmıştır. Adana İl Tarım ve Orman Müdürlüğü ekipleri tarafından Adana Hacı Sabancı Organize Sanayi Bölgesi (AHOSB) Atıksu Arıtma Tesisi'nin Ceyhan Nehri'ne deşarj yerinden su numuneleri alınmış olup, çıkan analiz neticesinde suda balık ölümüne sebebiyet verebilecek sınır değeri aşan ağır metale rastlanmadığı Adana İl Müdürlüğümüze bildirilmiştir.

31.12.2004 tarih ve 25687 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği'nin 45'inci maddesinde yer alan *"Atıksu altyapı tesisleri kapsamında inşa edilen ve işletilen kanalizasyon sistemlerine yapılacak bağlantılar aşağıdaki kısıtlamalara tabidir; Kanalizasyonun ayırık sistemde olması halinde, yağmur suları, temassız soğutma suları ve kirli olmayan diğer drenaj suları, kanalizasyona bağlanamaz. Her türlü atık, atıksu ve arıtılmış atıksular yağmur suyu kanalına bağlanamaz. Tespit edilen usulsüz bağlantılar ilgili atıksu altyapı tesisleri yönetimi tarafından kesilir..."* hükmü doğrultusunda kirliliğin kaynağının tespiti için atıksu altyapısından sorumlu Adana Organize Sanayi Bölgesi (AOSB) yönetimince 7/24 denetim esaslı çalışma başlatılmıştır. Yapılan denetimlerde balıkların ölüm nedeni hakkında somut bir bulguya rastlanmamış olup, iddia edilen hususlarla ilgili araştırmalar devam etmektedir.

Organize Sanayi Bölgesi (OSB) dışında Ceyhan Nehri'ne deşarj yapan sanayi tesislerine Çevre İzin Lisans Yönetmeliği kapsamında Adana Valiliğince (Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü) atıksu konulu çevre izni verilmektedir. Çevre izni bulunan bu tesisler Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği, Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği Numune Alma ve Analiz Metotları Tebliği ve Sürekli Atıksu İzleme Sistemleri Tebliği kapsamında, Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği İdari Usuller Tebliği'nin 5'inci maddesinde yer alan debilerine göre belirlenen numune alma sıklıklarına göre asgari iki ayda bir olacak şekilde Adana Valiliği (Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü) teknik personelleri nezaretinde atıksu numunesi alınıp analize gönderilmektedir. Ayrıca tesislerin iç izlemeye esas olmak üzere kendilerince asgari haftada iki defa olmak üzere Bakanlığımızca akredite olmuş laboratuvarlarca numune alınmaktadır. Numune sonuçları uygunsuz çıkan işletmelere 2872 sayılı Çevre Kanunu kapsamında idari para cezaları uygulanmaktadır. Yapılan analizler neticesinde; sözü edilen bölgede çevreyi kirlittiğine dair somut bir veri elde edilememesi sebebiyle herhangi bir işletmeye idari yaptırım uygulanamamıştır.

Adana Valiliği Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğünce Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği kapsamında işletmelere risk esaslı planlı denetim programı oluşturulmuş olup, ayrıca çevre denetim ekiplerimizce rutin kontroller yapılmaktadır.